

Een preek van J.C. Philpot: 'Hemelse wijsheid'

uitgesproken in de Zoarkapel, Great Alie Str. London op donderdagavond, 13 augustus 1846.

Overgenomen uit Tien predikaties, deel 4

'Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordelende, en ongeveinsd.'

Jacobus 3:17.

De strekking van de algemene brief van de apostel Jacobus is, naar ik geloof, vaak verkeerd begrepen. Uit hun verband genomen teksten zijn aangegrepen door personen van een wettische ligging om die Godonterende leer, de zaligheid door de werken, te staven: terwijl anderen, die de soevereine genade liefhebben en ervoor strijden, zo in verwarring zijn gebracht door deze zelfde teksten, welke de wettische christenen hebben aangegrepen, dat zij niet in staat zijn geweest, deze te rijmen met het uitdrukkelijke getuigenis van de Heilige Geest door de pen van Paulus, aangaande de leer van de rechtvaardigmaking door het geloof. Wij hebben hiervan een opmerkelijk voorbeeld in Luther, die in zijn jonge jaren zo misleid werd door zekere teksten in deze brief, dat hij deze zowaar niet rekende tot de kanon van de Schrift: met andere woorden hij loochende de Goddelijke inspiratie ervan. Ik geloof echter, dat het heel duidelijk is, dat het niet één ogenblik de bedoeling is van Jacobus 'de rechtvaardigmaking door de werken' aan te voeren, in tegenstelling tot dat voornaamste, fundamentele stuk, de rechtvaardigmaking door het geloof, door de toerekening van de gerechtigheid van Christus. Doch, daar er in zijn dagen vele snode personen waren (zoals klaarblijkelijk is uit de tweede brief van Petrus en uit die van Judas), die 'de genade onze Gods veranderden in ontuchtigheid,' en die 'in de zonde bleven, opdat de genade te meerder werd,' schrijft Jacobus deze brief om hen te waarschuwen tegen zulke ziel misleidende dwalingen: en om aan te tonen, dat het geloof, waardoor de ziel gerechtvaardigd wordt, van die levende natuur is, waaruit de goede werken noodzakelijkerwijs moeten voortvloeien. Bijgevolg spreekt hij van de rechtvaardigmaking door de werken (2:24), niet als de gerechtigheid eens zondaars voor God, nóch in tegenspraak met, of in afbreuk van de leer der rechtvaardigmaking door het geloof, maar als een bewijs en blijk, dat het geloof echt is. Aldus stelt de Heere het oordeel des groten Dags voor, als bepaald door de werken (Matth. 25:31- 46), niet omdat de gezaligden behouden worden door hun werken, want 'het Koninkrijk was hen bereid van de grondlegging der wereld,' maar omdat hun werken bewijzen en getuigenissen waren, dat hun geloof en liefde echt waren. Dat dit de bedoeling is van Jacobus, is naar mijn mening duidelijk uit twee voorbeelden, welke hij van de werken, de goede werken, waardoor twee oudtestamentische gelovigen, namelijk Abraham en Rachab, volgens hem, gerechtvaardigd waren, naar voren brengt. De werken zelf, welke hij aanvoert, als rechtvaardigende degenen, die ze verricht hebben, zouden, los van dat geloof, hetwelk ze teweegbracht, in één geval verraad, en in het andere geval moord zijn. Want voert Jacobus niet het geval van Rachab de hoer aan, die de verspieters ontving?

'En desgelijks ook Rachab, de hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen, en door een andere weg uitgelaten?' (Jacobus 2:25). Neem dat geval los van het geloof, waaruit het voortvloeit, was Rachab dan niet schuldig aan trouweloosheid en verraad jegens haar land? En bekijk ook het geval van Abraham, dat hij aanhaalt (2:21) 'Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Izak, zijnen zoon, geofferd heeft op het altaar?' Neem het offeren van zijn zoon door Abraham, los van het geloof, hetwelk dit voortbracht, wat zou het anders zijn dan de snoodste moord, de koudbloedigste slachting van een enige zoon door de hand van zijn eigen vader?

Wanneer Jacobus daarom deze voorbeelden aanvoert, dan brengt hij deze naar voren als vruchten van het levende geloof. Want neem deze werken in enig ander opzicht dan de vruchten van het levende geloof, en zij dragen het stempel van de snoodste misdaden. Maar voortvloeiende uit het geloof is hun boosheid weggenomen. De genade heiligt deze: en het zijn openbaringen en vruchten van de werking des geloofs in de ziel. Zoals hij zelf zegt 'ziet gij wel, dat

het geloof mede gewrocht heeft met zijne werken, en het geloof volmaakt is geweest uit de werken? En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend, en hij is een vriend van God genaamd geweest.'

(Jac. 2:22, 23) Hij brengt hier precies dezelfde tekst naar voren, welke Paulus aanvoert om de rechtvaardiging door het geloof te bewijzen. (Rom. 4:3)

Doch los van deze bestreden teksten, zijn er in de brief van Jacobus twee plaatsen in het bijzonder, welke de onschriftuurlijke leer van de 'zaligheid door de werken,' afsnijden. Eén tekst is die, waarin hij verklaart: 'alle goede gave, en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is, of schaduw van omkering.' (1:17)

Welnu, wanneer het dan waar is, dat er geen goede gave, en geen volmaakte gift is, dan hetgeen afkomt van de Vader der lichten, welke ruimte is er dan voor de werken van het vlees? Alle schepsels verdienste wordt op een doeltreffende wijze afgesneden door zulk een diep-ernstige verklaring der geïnspireerde Waarheid. En de andere tekst, waardoor alle werken op krachtige wijze worden weggeveegd, aangaande de rechtvaardigmaking, is die onzer verhandeling. 'Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeglijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordelende, en ongeveinsd.'

Jacobus stelt hier de wijsheid, die van God komt tegenover de wijsheid, die van de mens komt. Wat is het beslissende stempel, dat de grote apostel op alle menselijke wijsheid zet? Hij schrijft er drie toenames op als de kenmerkende blijken ervan: en veroordeelt deze aldus op de aller vernederendste wijze. Sprekende van die ijdel-klinkende belijdenis, welke voortvloeit uit een niet-vernederd hart en een ongebreidelde tong, zegt hij, 'maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid. Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels.' (Jac. 3:14, 15).

1. In de eerste plaats dan heeft deze wijsheid, welke voortvloeit uit het schepsel en het vlees haar oorsprong in de aarde: en boven die aarde, van waaruit deze haar oorsprong heeft, kan ze zich nooit verheffen. Omdat ze daarom uit de aarde geboren is, moet ze in het stof kruipen: ze wast uit de aarde op, en ze kan zich nimmer verheffen boven de nevel en mist, welke de grond, waaruit ze getogen is, bedekken.

2. In de tweede plaats is ze 'zinnelijk' of 'natuurlijk', zoals we lezen in de kanttekening. (Eng. Vert.) Aldus is het een wijsheid, gepast voor onze gevallen natuur: een wijsheid, die zich volkomen richt tot onze zinnen. Ze kent niets van God, niets van hemelse zaken, niets van de eeuwige wezenlijkheden, niets van de bovennatuurlijke en geopenbaarde Waarheid: maar vloeit voort uit en is gepast voor de rede en de zinnen, wetende, dat alleen zodanige voorwerpen als het oog, oor, gevoel, de smaak, en de reuk hiermede bekend en vertrouwd zijn. Het is daarom een wijsheid, welke begint en eindigt in het eigen ik, en die zich nooit verheft boven de gevallen natuur van de verdorven mens.

3. En in de derde plaats komt dat woord, dat alle menselijke wijsheid inzake de zaligheid vernedert en verlaagt tot de onderste hel. Door één woord drukt hij er een noodlottig stempel op, alsof hij deze geheel wilde verwerpen: 'duivels'. Het schijnt alsof hij wilde zeggen: 'de mens, met al zijn wijsheid, waarop hij zich beroemt wordt in die zaak nog slechts overtroffen door de duivelen. De gevallen geesten, die vijanden van God en Zijn volk, die eeuwig strijd voeren tegen God en Zijn geliefde Zoon, zijn de oorzaak van die wijsheid, welke aards en natuurlijk is: en aldus zijn juist de kenmerken der hel erop gestempeld. Maar onthoudt, dat deze toenames alleen in zoverre toepasselijk zijn op de menselijke wijsheid, als deze zich mengt in Goddelijke zaken. Op haar eigen gebied is de menselijke wijsheid nuttig en nodig. Het is wanneer ze zich indringt in Goddelijke zaken, en wanneer ze stoutmoedig het Heiligdom binnengaat, daarbij de heilige en hemelse wezenlijkheden neerhalend tot haar eigen peil, dat ze moet worden veroordeeld. Jacobus zag de vruchten, welke ze teweegbracht, wanneer ze werd overgebracht op Goddelijke zaken:

daarom oordeelde hij erover naar deze vruchten, en veroordeelde de wijsheid dienovereenkomstig.

'Wie is wijs en verstandig onder u? Die bewijze uit zijnen goeden wandel zijne werken in zachtmoedige wijsheid: maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid. Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels. Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle boze handel.' (Jacobus 3:13-16) Het is, omdat hij opmerkte, dat het overbrengen van de natuurlijke wijsheid op Goddelijke zaken zulke ellendige vruchten voortbracht, dat hij deze veroordeelde. Hij bespeurde, dat deze bittere nijd en twistgierigheid, ijdele roem, een liegen tegen de Waarheid, verwarring, en alle boze handel teweegbracht: en veroordeelde daarom de oorsprong ervan als aards, de natuur ervan als zinnelijk, en het oogmerk ervan als duivels. Doch alle aanspraken der menselijke wijsheid in betrekking tot het Koninkrijk Gods terzijde gesteld hebbende, gaat Jacobus voort op een eenvoudige en gezegende wijze het karakter te ontvouwen van die Goddelijke en bovennatuurlijke wijsheid, welke haar oorsprong niet in de aarde heeft, zoals de menselijke wijsheid, maar die van boven afkomt, en naar de hemel leidt, waaruit deze voortkomt.

Met Gods zegen zal ik dan vanavond trachten de oorsprong, de natuur, en de gevolgen aan te tonen van deze Goddelijke en bovennatuurlijke wijsheid: en aldus zal ik achtereenvolgens de toenamen verhandelen, waarmede Jacobus deze hier beschreven heeft.

Moge de Heere degenen onder ons, die Zijn Naam wensen te vrezen in staat stellen een zeker zoet getuigenis van Hemzelf te oogsten, dat Hij ons tot de gelukkige deelhebbers heeft gemaakt van deze hemelse wijsheid.

- I. **'De oorsprong van de wijsheid, die van boven is.'**
- II. **'De wijsheid is: Vreedzaam.'**
- III. **'De wijsheid is: Bescheiden.'**
- IV. **'De wijsheid is: Gezeglijk.'**
- V. **'De wijsheid is: Vol van barmhartigheid.'**
- VI. **'De wijsheid is: Vol van goede vruchten.'**
- VII. **'De wijsheid is: Niet partijdig.'**
- VIII. **'De wijsheid is: Ongeveinsd.'**

I. 'De wijsheid, die van boven is.' De oorsprong ervan wordt hier op duidelijke wijze vermeld. Ze is geen bewoner der aarde: haar woonplaats is in de hemel: en ze daalt als een geestelijke bezoeker af van omhoog. In de staat van nature bezit de mens dus niet een greintje hemelse wijsheid. Bevindelijkerwijs kent hij niets van de weg der zaligheid, niets van zijn eigen verdorvenheid en ellende, niets van de genade Gods, niets van de Persoon, en van de werkingen van God de Trooster: niets van Zijn leidingen, besturingen, onderwijzingen, en zalvingen. Hij moge weliswaar een grote hoeveelheid aardse wijsheid bezitten: en zo hij een belijder der godsdienst is, dan moge hij het brengen tot de grootste hoogte naar de letter der Waarheid: hij moge wijs zijn in de Schriften, wijs in het plan der verlossing, wijs in het tekst met tekst, Schrift met Schrift, en Schriftplaats met Schriftplaats te vergelijken: doch, tenzij er een mate van Goddelijke wijsheid in zijn hart is gelegd uit de mond Gods, bezit hij voor het ogenblik niets anders, dan die wijsheid, welke 'aards, natuurlijk, en duivels' is.

Maar de wijsheid, welke de ziel wijs maakt tot zaligheid is 'van boven'. Ze vloeit voort uit de volheid van Christus Jezus: want 'Die ons geworden is wijsheid van God.' Ze komt onmiddellijk uit de mond Gods in de ziel. 'Want de HEERE geeft wijsheid: uit Zijnen mond komt kennis en verstand.' (Spr. 2:6) Ze vloeit voort uit de bijzondere onderwijzingen van God de Heilige Geest: 'En al uwe kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn.' (Jes. 54:13) Ze komt voort uit de heilige en verborgen werkingen van de heilige Trooster in de harten van Gods uitverkorenen. 'Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.' (I Joh. 2:20) 'Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden: want Hij zal van

zich zelve niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.'

Dit is dus de oorsprong ervan. Ze komt uit de hemel: ze is de vrije gift Gods aan uitverkoren zielen, en ze wordt gezonden om hen wijs te maken tot zaligheid, om hen te verlossen van de toekomstige toorn, om hen pasklaar te maken voor, en hen op te nemen in de hemel. Van de natuur dezer wijsheid gaat Jacobus voort ons een beschrijving te geven.

a. In de eerste plaats zegt hij ervan, dat ze 'zuiver' is. Aldus is ze het tegendeel van de aardse wijsheid, welke 'natuurlijk en duivels' is. Wij hebben gezien, dat de hemelse wijsheid zuiver is in haar oorsprong. Ze daalt af van de gans reine JEHOVA: ze daalt neder uit de eeuwige woningen der vlekkeloze heiligheid. Dit zag Johannes in een gezicht: 'En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams'. (Openb. 22:1) Daar lag haar oorsprong: vandaar ontspringt ze. 'De troon Gods en des Lams' was de bron, van waaruit deze 'zuivere rivier van het water des levens' vloeide. Ook Ezechiël zag deze zelfde hemelse rivier in een gezicht. 'Daarna bracht hij mij weder tot de deur van het huis, en ziet, er vloten wateren uit, van onder den dorpel des huizes naar het oosten: want het voorste deel van het huis was in het oosten: en de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde des huizes, van het zuiden des altaars.' (Ezech. 47:1) Dit geeft ons bovendien een oog op de natuur van deze Goddelijke stroom, dat terwijl Johannes deze zag voortkomen uit 'de troon Gods en des Lams,' Ezechiël deze zijn loop zag nemen van het altaar, en bijgevolg verbonden met, en vloeiende uit de verzoenende Offerande van Immanuël. Maar deze wijsheid is niet alleen zuiver in haar oorsprong, deze is eveneens zuiver in haar natuur. Ze is even zuiver als de troon Gods, waaruit ze vloeit: ze is even vlekkeloos als Zijn eeuwige heiligheid, even onbezoedeld als Zijn vlekkeloze Godheid. Het kan niet anders. Een reine JEHOVA kan niets anders meedelen, als hetgeen even rein is als Hijzelf. En aldus vloeit deze hemelse wijsheid, die voortkomt uit de Verbond JEHOVA op een zuivere wijze in de ziel, omdat ze voortspruit uit de reine en heilige Fontein van Immanuels volheid.

En zoals ze zuiver is in haar oorsprong, en zuiver in haar natuur, zo is ze ook zuiver in haar uitwerking.

Ze gaat vergezeld van het verzoenende bloed, en reinigt daarom de consciëntie: zoals we lezen: 'want indien het bloed der stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengende de onreinen, hen heiligt tot de reinheid des vlezes: hoe veel te meer zal het bloed van Christus, Die door de eeuwige Geest zich zelve Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen!' (Hebr. 9:13, 14) Dit is 'onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water.' (Hebr. 10:22) Ze komt met het uitgieten van de gezegende Geest in de ziel, en feitelijk is ze dit: daarom reinigt ze het hart en de genegenheden, zoals de Heilige Geest verklaart bij monde van Petrus, 'En heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof.' (Hand. 15:9) Ze brengt gezondheid met zich, want 'het zal een medicijn voor uwen navel zijn, en een bevochtiging voor uwe beenderen.' (Spr. 3:8): ze schenkt kracht, want 'de kracht van Christus wordt in zwakheid volbracht' (2 Cor. 12:9): ze deelt genade mede, want 'zij zullen uwen hoofde een aangenaam toevoegsel zijn.' (Eng. Vert.: 'een toevoegsel van genade'): (Spr. 1:9) en ze kroont alles met ere, 'want God, de HEERE, is een Zon en Schild: de HEERE zal genade en eer geven: Hij zal het goede niet onthouden degenen, die in oprechtheid wandelen.' (Ps. 84:12) Aldus zuiver in haar oorsprong, zuiver in haar natuur, en zuiver in haar uitwerking zijnde, wordt ze niet bevlekt door de verdorvenheden van het hart, waarin ze komt, ofschoon ze deze verdorvenheden ontdekt en aan het licht brengt. Deze wijsheid is 'het licht des levens' (Joh. 8:12): en ontdekt daarom al hetgeen, waarop ze licht werpt. Op deze wijze doet ze de zonde kennen en voelen: zoals de apostel spreekt: 'maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar: want al wat openbaar maakt is licht.' (Efez. 5:13)

En dit is de reden, waarom het volk des Heeren zulk een gezicht op en gevoel van hun inwendige verdorvenheden heeft, dat het zo gekweld wordt door 'de zonde, die in hen woont,' en dat het zo menigmaal zucht en roept vanwege hun inwendige verdorvenheid. De Goddelijke onderwijzing

leert hen zichzelf kennen: en de zuivere wijsheid, die van boven is maakt het vuil en de onreinheid van hun gevallen natuur openbaar. En wat waar is van de Goddelijke wijsheid als geheel, is ook waar van al haar vertakkingen. Aldus ontdekt het geloof het ongelooft: het licht de duisternis: het leven de dodigheid: de vrijheid de gebondenheid: de reinheid de onheiligheid: en de vlekkeloze glans ontdekt de onreinheid, zinnelijkheid en de verdorvenheid. En daar deze hemelse wijsheid in de ziel niet een traag, werkeloos, dor beginsel is, maar het leven Gods in een levendige, vruchtbare werkzaamheid, ontdekt ze niet alleen, maar weerstaat, veroordeelt, en overwint, als de Heere er van tijd tot tijd toe in staat stelt, de verdorvenheden, welke erdoor openbaar gemaakt worden, en waaronder men zuchtende is.

II. Het tweede kenmerk, dat de gezegende Geest, door de pen van Jacobus op deze hemelse wijsheid gestempeld heeft, is 'vreedzaam'. Haar eerste kenmerk is 'zuiverheid': haar tweede 'vrede'. Maar op welke wijze is ze 'vreedzaam'? Ze is dit in haar oorsprong. Haar oorsprong is uit de onderhandelingen van eeuwigheid. Lezen we niet: 'en de raad des vredes zal tussen die Beiden wezen'? (Zach. 6:13)

In deze 'Raad' (of Verbond) des vredes vindt de hemelse wijsheid, als een gift aan de Kerk haar oorsprong. Maar hetgeen zijn oorsprong had in de Raad der eeuwigheid werd vervuld en bekrachtigd in de tijd door de vleeswording van de Zoon Gods: want Jezus 'heeft vrede gemaakt door het bloed Zijns kruises.' (Col. 1:20) Hij verzoende de uitverkorenen met God: 'en Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend. In het lichaam Zijns vlezes, door de dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen.' (Col. 1:21, 22) Hij bracht hen nader tot Zijn Vader door een verzoening aan te brengen voor hun zonden, en Hij heeft op deze wijze al hun ongerechtigheden in de diepte der zee geworpen. En is Hij niet de Vredemaker? (Efez. 2:15), de Vrede-verkondiger? (Efez. 2:17), de Vrede-gever? (Joh. 14:27). 'Alzo zal Hij ons redden van Assur, wanneer dezelve in ons land zal komen.' (Micha 5:5) 'Hij,' zegt de apostel, 'is onze vrede'. (Efez. 2:14) Daarom is de wijsheid, die van boven is 'vreedzaam', omdat ze voortvloeit uit de 'Raad des vredes,' aangegaan tussen de drieënige God van eeuwigheid, en omdat dit werd aan het licht gebracht en bekrachtigd in de volheid des tijds door de vleeswording, gehoorzaamheid, het lijden, het bloed en de dood van de Heere Jezus Christus. Daarom wordt ze van omhoog als een zoete en zekere boodschap van vrede naar beneden gezonden tot de ziel: en waar ze ook komt, verkondigt ze vrede aan de schuldige consciëntie, want ze verzekert de ziel, waarin ze door God vloeit, dat de vrede is aangebracht door het bloed des Middelaars.

Doch deze hemelse wijsheid is niet alleen 'vreedzaam' in haar oorsprong en natuur, ze is ook 'vreedzaam' in haar uitwerking. Ze brengt een gevoel van vrede teweeg, door de ziel in staat te stellen te geloven, dat Jezus de vrede heeft aangebracht. Wanneer het de gezegende Geest behaagt, een mate van deze hemelse wijsheid in het hart te brengen, dan wordt de vrede met God door Jezus Christus gevoeld en ondervonden: zoals de apostel zegt: 'wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus.' (Rom. 5:1) Als uitwerking van de vrede, welke aldus is teweeggebracht en verkondigd, brengt ze ook gerustheid voort: zoals we lezen: 'en het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid. (Jes. 32:17) Daarom gaat ze gepaard met die geestesgesteldheid, welke 'het leven en de vrede' is. Aldus giet ze olie op de beroerde wateren en rijzende baren van het hart eens zondaars: ze stilt de beroeringen van schuld: ze ontwapent de opstand van het vleeselijke gemoed tegen God: ze matigt de gemelijkheid en verdrietigheid van 's mensen weerspannige wil tegen de soevereine bedelingen des Allerhoogste, en ze brengt ieder zielsvermogen tot een heilige en diep-ernstige bedaardheid. Wat is er dan ook zo aangenaam, of wat is er zo begeerlijk, als gezegend te zijn met een mate van deze vrede met God: en als de bedauwende werkingen en invloeden des Heiligen Geestes te genieten, hetgeen een heilige, hemelse kalmte voortbrengt in de beroerde boezem! Doch deze hemelse wijsheid is ook 'vreedzaam' in haar vruchten.

Wat is het meest tegenovergesteld aan God? Is dat niet vijandschap? 'Want God is liefde'. En is niet 'het bedenken des vlezes vijandschap tegen God'? Dus hetgeen het meest tegengesteld is aan het Wezen Gods, moet zijn: vijandschap, haat, toorn, boosheid, twist en nijd.

Diezelfde natuur der duivelen, datgene, dat de hel tot een hel maakt: welke hun gekwelde geest in woede doet ontsteken, evenals die baren van Goddelijke toorn, welke eeuwig over hen heen rollen in golven van vuur en zwavel: de hel van binnen, welke duivels en verdoemde geesten binnenin hun eigen boezem omdragen, is haat en vijandschap tegen God en tegen Zijn wegen. En hebben we tot onze schaamte niet een mate, sommigen wellicht een grote mate, gevoeld in ons binnenste van deze hel, vijandschap, opstand, gemelijkheid, deze verdrietigheid, dit twisten met God, Zijn werken, Zijn Woord en met Zijn wegen? En heeft onze ziel soms niet een mate van de Goddelijke werkingen, mededelingen, van de bedauwing en van de kracht des Geestes genoten? En was de uitwerking niet deze? Een heilige bedaardheid af te dwingen, vrede met God en vrede met Zijn volk voort te brengen?

Want waar dan ook de heilige Duive op de ziel broedt, waar Hij dan ook Zijn gezegende vleugelen uitslaat over het hart van een zondaar, waar Hij dan ook spreekt door het bloed des kruises, daar schept Hij ook vrede met het volk van God. Toen de herders de nachtwacht over hun kudde hielden, en er een engelenkoor boven hun hoofd was, was dit het hoofdthema van hun lofzang, 'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.'

O, hoe onderscheiden is deze vrede op aarde, aldus aangekondigd door een menigte des hemelsen heirlegers, ten tijde van de geboorte des Heeren, van een staat van oorlog, waar de toorn, vijandschap, afgunst, trots, en opstand al hun vijandige benden verzamelen om te verwoesten en te verdelgen! Vrede is de hemel: toorn, vijandschap en opstand is de hel. De vrede is uit God: de oorlog is uit satan. De vrede vloeit als een rivier uit de gelukzalige gewesten van geluk en heerlijkheid, oorlog is een voortgedreven zee, waarvan de golven modder en slijk opwerpen.

III. 'Bescheiden'. In welk opzicht is deze wijsheid 'bescheiden'? Doordat ze het hart 'bescheiden' maakt, waarin ze ingang vindt.

En waaraan is 'bescheiden' tegengesteld? Aan eigenzinnigheid, drift, gemelijkheid, verdrietigheid, en aan de werkingen van een opstandig hart. 'Bescheiden' is het tegendeel van al hetgeen koppig, slecht, weerspanning, hardnekkig, en stijfhoedig is. Wanneer we zien op de oorsprong en Werker van deze hemelse wijsheid, dan moet ze noodzakelijkerwijs 'bescheiden' zijn. De hemelse Duive kan slechts Zijn eigen natuur, Zijn eigen geest, welke bescheiden, stil, zachtmoedig en bedaard is, inblazen. O wat blinkt deze bescheidenheid en zachtmoedigheid uit in de Persoon van de gezegende Heere! 'Leert van Mij,' zei Hij, 'dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart.' (Matth. 11:29) Van Hem werd gezegd, dat 'Hij niet zal schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat horen laten,' (Jes. 42:2) 'Als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, also deed Hij Zijn mond niet open.' (Jes. 53:7) Maar wat is deze 'zachtmoedige wijsheid', deze 'zachtmoedige en stille geest', deze 'bescheidenheid van Christus' juist tegengesteld aan de natuur van de mens! Dit is de natuur van de mens: iets op het oog te hebben, een zekere geliefde lust, enig jammerlijk eigenbelang, een zeker voorwerp van trots of eerzucht: en in 3e vurige en hevige jacht hiernaar zich gejaagd voort te spoeden, iedere hinderpaal te vertreden, en alles met zich mede te voeren. Het eigen ik is zijn beweegreden, zijn uitgangspunt, en zijn oogmerk. Heeft hij dus een zeker begeerd voorwerp op het oog? Is zijn begeerte hiernaar ontstoken? Verlangt zijn hand ernaar te grijpen? Doch bevindt er zich een menigte van hinderpalen tussen hem en dit voorwerp? Vertreed deze met de voet: verdring ze naar rechts of naar links: hij moet het hebben, en hij zal het hebben. Staat er iemand tegen? Weg met hem, in het stof. Dwarsboomt hem iemand? Wee hem, die zijn pad kruist. Is dit van nature niet de aard van de mens? En is dit niet juist de wijsheid van de hel? Die wijsheid, welke Jacobus verklaart te zijn 'aards, natuurlijk, duivels'?

Welnu aanschouw de tegenovergestelde kant, de wijsheid in het hart, dat wijs is gemaakt tot zaligheid: juist het wezen en juist de natuur ervan is 'zachtmoedig' te zijn: niet ontrouw, dat is een heel andere zaak. De mensen misvatten de zaak naar beide zijden. Heftigheid, toorn, boosheid worden getrouwheid genoemd: lafheid in Goddelijke zaken, een slaafse, toegeefflijke, schuchtere geest, die de waarheid en de oprechtheid offert op het altaar van de zelfzucht en het eigenbelang, een knielen voor geld en macht: dit alles wordt door degenen, die de voordelen oogsten van zulk een hoofse pluimstrijkerij, luidkeels uitgeroepen voor juist de geest van het Evangelie en juist de

bescheidenheid van Christus Zelf. Maar er zijn geen twee dwalingen, die groter kunnen zijn. De grootste bescheidenheid kan bestaanbaar zijn met de grootste getrouwheid en de grootste vijandschap en hardnekkigheid kan bestaanbaar zijn met de grootste lafhartigheid.

IV. 'Gezeglijk'. Wat is dit vierde kenmerk van de wijsheid, welke van boven komt, onderscheiden van onze gevallen natuur! Wat is de mens doorgaans weinig gezeglijk! Verlangt men een gunst? Wat een strijkages en buigingen eist hij, alvorens hij deze bewijst! Wat een vleierij tevoren, wat een kruiperige dankbaarheid nadien! Wanneer hij beledigd is, wat kan hij daar moeilijk overheen komen! Wat is hij traag, moeilijk, onwillig om zijn boos gelaat te ontspannen! Wat is hij traag in het overwinnen van zijn boze humeur! Wat is hij onwillig om de ongelukkige belediger van zijn waardigheid, trots of recht te vergeven! Doch wat is de genade onderscheiden in haar vruchten en in haar uitwerking op de ziel! Wanneer de Goddelijke wijsheid afdaalt in het hart, wanneer een mate uit deze reine Fontein van hemelse genade doordringt tot de ziel, dan maakt dat iemand 'gezeglijk'. Hij moet het opgeven. Daar is die verbrokenheid, die verslagenheid, dat gevoel van onwaardigheid, die vertedering, meegedeeld door de werking van God de Heilige Geest op de ziel, zodat hij 'gezeglijk' wordt. Hij moet het opgeven, wanneer zijn hart is week gemaakt, verbroken, en vertederd door de gezegende Geest, welke de liefde uitstort in zijn ziel. Maar waarom is het hart, dat bearbeid is door Goddelijk onderwijs 'gezeglijk'? Is het niet, omdat het altijd het diepste gevoel van zijn onwaardigheid met zich moet omdragen? Is het niet, omdat het tot op zekere hoogte gesmaakt heeft, dat de Heere genadig is? Omdat het de goedertierenheid en de genade Gods ervaren heeft, en aan Zijn voeten is weggesmolten door Zijn overvloeiende genade? Dit maakt iemand 'gezeglijk'. Heeft de Heere hem genade betoond, en zal Hij een ander niet genadig zijn? Heeft de Heere zijn zonden vergeven, en zal hij de overtredingen van een broeder niet vergeven? Heeft de Heere in gunst op hem neergezien en zijn hart vertederd, en zal Hij in hardigheid, toorn, en onverzettelijkheid opstaan tegen één, die de Naam en het beeld van Christus draagt?

V. 'Vol van barmhartigheid'. Dit is het vijfde kenmerk van die wijsheid, welke van boven is. Waarom 'vol van barmhartigheid'? Omdat deze wijsheid voortvloeit uit het hart der eeuwige barmhartigheid. Welk een zoete klank is barmhartigheid voor een gevallen zondaar, voor allen, die zichzelf kennen als schuldige misdadigers en die gevoelen zulks te zijn, die niets dan het eeuwige ongenoegen hebben verdiend! De zoetigheid der barmhartigheid gesmaakt hebbende, doet dit iemand niet barmhartig zijn? De barmhartigheid gaat altijd gepaard met een gevoel van onze schuld en schaamte, en een diep gevoel van onze eigen onwaardigheid. De barmhartigheid vernedert ons tot in het stof. Barmhartigheid doet ons onszelf 'de grootste der zondaren,' en 'de minste van alle heiligen' gevoelen. De barmhartigheid verbreekt het harde hart, ze maakt het verstokte hart week, en ze doet het stenen hart wegsmelten. Daarom de mens, die iets kent van zijn eigen walgelijkheid, heeft geen steen om naar anderen te werpen. Hij, die zijn eigen verdorvenheid voelt, en die weet hoe de zonde in zijn gevallen natuur werkt, ja wat meer is, die bij ogenblikken uitbreekt als de melaatsheid in Mirjams aangezicht, kan geen bevende zondaren van zich werpen. Neen: de barmhartigheid zal iemand er nimmer toe brengen zich te verheffen in trots en eigengerechtigheid. Barmhartigheid brengt er iemand nooit toe te slaan en te hakken op het met zonden belaste en door de verzoeking gekwelde volk van God, omdat hij wellicht een met zijn belijdenis overeenstemmend leven heeft geleid. De barmhartigheid, die zware misdaden vergeeft: barmhartigheid, die overvloediger is dan de walgelijkste overtredingen: de barmhartigheid, die onverdiend in de schuldige consciëntie van een zondaar vloeit, doet hem medelijdend en teergevoelig zijn, geeft hem medegevoel voor de verzochten en beproefden, dwingt hem de laagste plaats onder Gods kinderen in te nemen, en doet hem gevoelen, dat hij van alle mensen het minste op anderen heeft te zeggen. Wat zijn deze vruchten en uitwerkingen van de hemelse wijsheid, en van het Goddelijk onderwijs onderscheiden van al hetgeen wordt voortgebracht, door de natuurlijke godsdienst onder welke vorm dan ook, hetzij het Calvinisme in zijn hoogste of het Arminiansme in zijn laagste trap! Wat kan de natuurlijke godsdienst voor een mens doen? Vindt deze zijn hart verhard? Deze doet het nog harder zijn. Vindt deze hem als een eigengerechtig mens? De godsdienst grondvest hem als een temeer bevestigd farizeeër. Treft deze hem aan,

rustende op zijn eigen kracht? De godsdienst brengt hem ertoe op een vrijmoedige wijze hierop te steunen. Vindt deze hem ver van God? De godsdienst brengt hem nog oneindig verder. Maar wat doet de genade voor een mens? Genade doet een mens gevoelen, dat hij de voornaamste der zondaren is: genade vernedert een mens, ziels bevindelijk tot in het stof: de genade maakt hem de verdorvenheden van zijn hart bekend: en de genade is barmhartig, spreekt vrij, wist deze verdorvenheden uit, en overwint deze genadiglijk. En aldus is iemand, die iets van de genade gekend heeft, en die verrijkt en versierd is met de wijsheid, welke van boven is, 'vol van barmhartigheid'. Niets is hem aangener dan te horen van de genade Gods voor arme, gevallen ellendigen. Niets in het Wezen Gods past hem beter, dan dat Hij 'rijk is in barmhartigheid, en menigvuldig vergeeft.' En wanneer hij een arm schuldig Adamskind ontmoet, dat treurende, zuchtende, en roepende is vanwege de zonde, die in hem werkt, loopt zijn hart over van tedere liefde: hij zou, wanneer God hem ertoe in staat stelde, hem bij de hand nemen, en hem tot het kruis van Jezus voeren, en hem vertellen welke hoop er voor hem is, omdat hij genade gevonden heeft. Wat blinkt dat uit in die gezegende Godsman Hart! Het was tot grote hoogte met hem gekomen in de zonde: hij was zeer ver van God afgeweken: ja hij had zelfs gezondigd, opdat de genade te meerder werd. Maar toen de Heere Zich aan hem openbaarde: toen de genade zijn hart bereikte: toen de liefde en het bloed in zijn consciëntie samenkwam, welk een zoete indruk liet dit op zijn ziel achter, en hoe heeft hij juist de gevoelens van zijn hart uitgegoten in die lofzangen, welke zo gezegend zijn aan Gods volk! Welk een gevoel van zijn zonden en van Gods genade blinkt er in iedere regel door: en wat verfoeide hij altijd zichzelf! Zoals één van zijn levensbeschrijvers zegt: 'hij vertoefde altijd in het buitenportaal, omdat hij altijd zijn schande droeg.' Wat spreekt hij evenwel op een liefdevolle en gepaste wijze tot het huisgezin Gods! Zulks zal altijd de uitwerking zijn van Gods genade in iemands ziel. Dit zal hem barmhartig doen zijn voor anderen, en het zal die trotse, wettische, farizeese geest, welke altijd zegt: 'Naak tot mij niet: want ik ben heiliger dan gij,' aan stukken breken!

VI. 'En van goede vruchten'. Dit is het zesde kenmerk, dat de Heilige Geest door de pen van Jacobus op de hemelse wijsheid heeft gestempeld. Zoals een boom aan zijn vruchten wordt gekend, zo is de wijsheid, welke van boven is, onderscheiden door haar rijke en overvloedige oogst. Onder deze goede vruchten bevindt zich de vrucht des geloofs, waardoor Christus wordt omhelsd in al Zijn heerlijke volheid: de vrucht der hoop, het anker, geworpen binnen de voorhang, die zowel zeker als vast is: de vrucht der liefde, waarmede men de Heere liefheeft met een reine liefde, de Waarheid Gods bewaard wordt in het hart, en het volk des Heeren in de boezem: de vruchten der oprechtheid, on- kreukbaarheid, en Goddelijke vreze. En alles wel beschouwd, is dit de grote proef, waardoor wij de mensen zullen kennen. 'Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook een druif van doornen, of vijgen van distels?' Wanneer iemand genade in zijn hart heeft, dan zullen er uit die genade vruchten voortvloeien, welke hiermede overeenkomen. Wanneer we er dus die vruchten niet uit zien voortvloeien, dan weten wij, dat nóch de wortel, nóch het sap, nóch de stam goed kunnen zijn.

VII. 'Niet partijdig.' Dit is het zevende kenmerk der hemelse wijsheid van Jacobus: 'niet partijdig.' Dit is tegengesteld aan aardse wijsheid, welke altijd partijdig is, welke de rijke, de goed- geklede, de wijze, de geleerde, de vooraanstaande, de edele, de beschaafde leden der maatschappij liefheeft. Juist de eigenschap van de aardse wijsheid is, de één boven de ander te bewonderen en hoog te schatten, haar gunsten en genegenheden te schenken aan degenen, die versierd zijn met al hetgeen het vlees aanlokt: maar om het huisgezin des Heeren, dat verbroken van hart is te verachten, en om met verachting neder te zien op de arme kinderen Gods in hun holen en schuilhoeken.

Maar 'de wijsheid, die van boven' is, welke 'zuiver' en 'vreedzaam', en 'vol van barmhartigheid' is, ziet uit naar de voorwerpen van Gods liefde, en kleeft het met zonden belaste huisgezin Gods aan. Ze is daarom 'niet partijdig'. Ze bewondert de genade in lompen. Ze heeft het beeld van Christus lief, hoe haveloos en besmeurd de kleding ook moge zijn, welke de uitwendige mens omhult. Ze doet de ogen richten, doet de oren spitsen, en het hart stellen op datgene, dat het beeld van Christus draagt.

Een verbroken hart, een verslagen geest, hoe arm, uitgemergeld, hoe veracht door de mens, hoe vertrapt door de groten der aarde, de bezitter ervan ook in uitwendige zin moge zijn, hiernaar vloeien de genegenheden des harten uit als naar het beeld van Christus, waar dit beeld dan ook wordt aanschouwd. Zoals twee druppels water, welke langs een glasruit vloeien steeds dichterbij elkaar komen: totdat ze tenslotte bij elkaar komen en samenvloeien: aldus waar twee harten door God zijn aangeraakt en tot deelhebbers zijn gemaakt van de hemelse wijsheid, trekken zij elkaar aan, totdat zij zich verenigen en tezamen komen in een innige overeenstemming van geest en in een vereniging van hart. Deze wijsheid dus, als 'niet partijdig' zijnde, vloeit uit naar het beeld van Christus, waar dit ook op duidelijke wijze gezien wordt. Ze bewondert geen achtenswaardige mensen in de kerk met weinig of geen genade in hun hart: ze heeft diegenen lief en kleeft diegenen aan, die het diepst zijn onderwezen: degenen, die op de hoogste wijze gezegend zijn: degenen, die het meest het beeld van Christus dragen. Ze buigt niet voor het gouden kalf: ze aanbidt de mode niet: ze kijkt niet naar fraaie kleding. Ze gaat aan al deze uiterlijke zaken voorbij: ze doorziet het schepsel wat aangaat het uiterlijke voorkomen ervan, en ze vestigt haar doordringend oog op het beeld van Christus in een verbrijzelde en verslagen geest. Aldus is ze 'niet partijdig.' Maar de wijsheid, welke van beneden is, en die 'aards, natuurlijk en duivels' is, die is partijdig in al haar gedachten en in al haar genegenheden. Zij kan zich neerbuigen voor goud en zilver: ze kan het stof lekken voor mensen van aanzien: terwijl ze de armen en behoeftigen aan goederen in deze wereld kan verachten en vertrappen, ofschoon deze de rijkdommen van Christus in hun hart hebben.

VIII. Het laatste kenmerk, waarmede de pen der Goddelijke inspiratie deze hemelse wijsheid beschreven heeft is, dat ze 'ongeveinsd' is. Deze trek vloeit voort uit de Goddelijke oorsprong ervan. Deze is uit God. De oprechtheid en de waarheid moeten daarom de kenmerkende eigenschappen ervan zijn. Kunnen wij ook maar een ogenblik geloven, dat de gezegende God wijsheid in het hart kan brengen, en dat die wijsheid bevlekt kan zijn met geveinsdheid? Neen, dit is onmogelijk. En indien ze zowel van oorsprong, als in de natuur ervan 'ongeveinsd' is en altijd zijn moet, waar ze dan ook komt, in welk hart ze dan ook vloeit, ze doet eerlijk en oprecht zijn. Hij, Die 'in het verborgene wijsheid bekend maakt,' 'heeft ook lust tot waarheid in het binnenste.' (Ps. 51:8) En waartoe God lust heeft, dat scheidt Hij. Oprecht te zijn is juist de grondslag van de godsdienst. Wanneer iemand niet eerlijk voor God is, dan is zijn huis gebouwd op het zand: en wanneer de regen neerdaalt, en de vloed komt, en de winden blazen, dan zal de val ervan groot zijn. Dus de wijsheid, die van boven is, welke zo zuiver is in de oorsprong ervan, en zo zuiver in haar natuur, moet noodzakelijkerwijs zuiver zijn in haar gevolgen. Daarom kan niemand, onder de Goddelijke invloed ervan, zich koesteren in zoiets als erkende geveinsdheid en in geveinsdheid, welke men zich veroorlooft. Ik zeg 'erkende geveinsdheid en geveinsdheid, welke men zich veroorlooft': want bezitters als wij zijn van 'een hart, dat arglistig is, meer dan enig ding, ja dodelijk is het,' wie is, wie kan er zonder het inwendige beginsel van geveinsdheid zijn? O wat is er veel inwendige geveinsdheid onder het volk van God! En wat komt deze geveinsdheid voortdurend openbaar! Wat vertoont dit zich in het uiterlijk, openbaart dit zich in het spreken, en wat komt dit openbaar in de daad! Maar wanneer dit het geval is, zult u dan niet zeggen: 'Wat, zijn het volk van God huichelaars?' O neen: er is een groot onderscheid tussen zich een huichelaar te voelen en metterdaad een huichelaar te zijn. Het is één zaak, de inwendige werkingen te bezitten, het is een heel andere zaak dit te volbrengen door zich metterdaad geveinsdheid te veroorloven. Het is hetzelfde als met ongeloof en andere hartzonden. Ik kan de voortdurende werkingen van het ongeloof voelen, evenwel nog geen ongelovige zijn. Ik kan verzocht worden tot overspel, en nochtans niet een overspelige zijn. Aldus zullen wij in dit leven altijd de geveinsdheid in ons hebben wonen, want deze maakt deel uit van onze gevallen natuur. Maar wanneer we deel hebben aan die 'wijsheid, die van boven is:' die is 'ongeveinsd.' Hierin is geen geveinsdheid, wat er dan ook in onze gevallen natuur ligt. Ons vleselijke gemoed, onze verdorven natuur, is waarlijk een massa geveinsdheid. Het riekt en smaakt er onophoudelijk naar. Maar ofschoon de kinderen Gods zo veel voelen van de werkingen en bewegingen der geveinsdheid zijn ze nog geen huichelaars. Zij hebben een ander beginsel in hun hart, een beginsel van eenvoudigheid en oprechtheid Gods, dat strijd voert tegen alle geveinsdheid en onoprechtheid, en dat hen doet

roepen tot een hart doorzoekend God om hen te beproeven, en te doorzoeken en de grondslag van hun hart te onderzoeken? En aldus wanneer zich aan de ene kant altijd een beginsel van hatelijke geveinsdheid zal openbaren, hebben zij aan de andere kant, in hun hart, een ander beginsel, dat ertegen getuigt, en dat hen doet spreken: 'hetgeen ik doe, dat ken ik niet.' Soms heb ik, naar ik geloof, evenveel geveinsdheid in mijn boezem voelen werken, als wie er dan ook leeft: maar nog altijd moet ik met Paulus spreken: 'dat ken ik niet.'

Deze zal werkende zijn: deze zal zich openbaar maken: deze zal zulke vormen aannemen en zulke gedaanten vertonen: deze zal voortdurend haar hatelijke kop opsteken. Maar ik haat deze, en ik haat mezelf ervoor. Ik weet, dat de 'wijsheid, die van boven is' 'ongeveinsd' is. Welke geveinsdheid er dan ook in mijn gevallen natuur woont, en daar huist niets dan geveinsdheid, evenwel in zoverre ik enige mate bezit van 'de wijsheid, die van boven is,' die wijsheid is 'ongeveinsd,' hoewel ik dat niet ben, en in deze tijdelijke staat nimmer zal zijn.

Vrienden, onderzoek nu, of u iets van deze hemelse wijsheid in uw hart kunt bespeuren. God de Heilige Geest heeft er door de pen van Jacobus zekere kenmerken op gestempeld. Reken erop, wanneer u en ik niet meer wijsheid hebben, dan we met ons hebben meegebracht in de wereld, of dan wij hebben geleerd op school of op de universiteit, dat deze wijsheid met ons zal vergaan, en onze ziel onder de eeuwige toorn zal laten. Maar wanneer wij aan de andere kant, deelgenoten zijn gemaakt van die wijsheid, die wijs maakt tot zaligheid: wanneer enige zuivere druppels uit die hemelse Fontein in ons hart zijn nedergedaald, dan zal er deze eigenschap op zijn gestempeld: 'zuiver, vreedzaam, bescheiden, en gezeglijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordelende en ongeveinsd.' Kunt u deze kenmerken in u aantreffen?

Is ze in de eerste plaats 'zuiver'? Wanneer dit zo is, dan zal dit uw hart reinigen: en terwijl u zich onder de genadige invloed ervan bevindt, zal er een heilige liefde zijn, tedere gewaarwordingen, geestelijke gezindheid, en warme, vurige verlangens en gevoelens jegens Jezus, als Die gans begeerlijk is. Wanneer dit wordt ingetrokken: wanneer de heilige en heiligende invloeden ervan ophouden te worden ervaren, dan zal de onreinheid van onze gevallen natuur zich in tegenstelling hiermede openbaren. Maar onderwijl deze blijft, onderwijl de Geest Zijn heilige dauw doet neder druppen, onderwijl de hemelse Duive met Zijn heiligende werkingen op het hart broedt, regeren en heersen er reine genegenheden, reine begeerten, en reine ademtochten.

Ze is ook 'vreedzaam': een zoete vrede wordt ervaren: vrede met God, en vrede met de mensen. Ze is ook 'bescheiden'. Ze strijdt niet, nóch roept ze, nóch verheft ze haar stem op de straat. Het beeld van haar Goddelijke

Werker gelijkvormig zijnde, kan ze zich niet in tumult en ruzie begeven: ze trekt zich terug in een zekere kalme, eenzame, rustige hoek, en ze verlangt vleugelen ener duif te hebben om weg te vliegen en rust te hebben, om met spoed de gevaarlijke storm en vloed te ontvliesen. Daarom wil en kan ze op kerkelijke of andere vergaderingen geen ongepaste beroering en onbeschaafd rumoerig geweld ten toon spreiden. Ze trekt zich liever terug in de rust van het heiligdom: ze buigt haar hoofd, en laat de storm erover heengaan. Ze kan niet twisten en kibbelen, woeden en muiten, razen en tieren met onbeschaafde ruziemakers. De vreedzame Duive, Die boven verbroken harten zweeft, wordt verschrikt bij deze twisten, slaat de vleugelen uit, en vliegt op verre afstand van al zulke tonelen van strijd en twist. Nóch zal de gelukkige bezitter der hemelse wijsheid het vierde kenmerk missen: 'gezeglijk'. Hij kan zich niet in een hardnekkige verstoktheid verzetten tegen een betraand oog, een verbroken hart, een verslagen geest; hij moet noodzakelijk toegeven aan een beroep op zijn tedere gevoelens: en zal niet volharden in een knorrige verstoktheid, of in een heersende hooghartigheid, wanneer hij onder de invloed verkeert van de wijsheid, die van boven is.

En van tijd tot tijd zal hij zich ook openbaren, vol van barmhartigheid, en van goede vruchten: niet partijdig oordelende, en ongeveinsd.

Ik vraag niet of u altijd onder de invloed bent van deze gevoelens. Ik zou een van de ergste huichelaars zijn, wanneer ik zeg, dat ik altijd zo ben. Maar ik vraag u, of u te eniger tijd, enige mate van deze wijsheid hebt, die van boven is. Ik vraag u niet of u altijd onder de heiligende werkingen bent van God de Trooster: ik vraag u, of u deze ooit gevoeld hebt? Of u ervan houdt die

gezegende mededelingen van licht en leven aan uw ziel te voelen? En of u het verschil kent tussen deze mededelingen en de tegengestelde werkingen van het vlees, dat zich voortdurend openbaar maakt tot smart en schaamte van uw ziel? En is deze wijsheid, en deze wandel niet het Evangelie betamelijk? Betamelijk voor die grote Naam, door Welke u geroepen bent? Betamelijke leden van Evangelie-kerken, die de Naam van Jezus op hun lippen hebben genomen, en die belijden Hem te volgen op die rechte en smalle weg, die tot het eeuwige leven leidt?

Zal enig verbroken hart en verslagen geest tegen deze waarheden murmureren? Zal dit niet altijd de taal zijn van iedere tedere consciëntie? Van iedere ziel, welke verlangt God te vrezen? Ik weet, dat dit ernstvolle waarheden zijn: maar ik treur en weeklaag, dat ik zo weinig heb van die wijsheid, die van boven is; ik heb reden mezelf te verfoeien, dat ik zoveel van deze wijsheid heb, die van beneden is. Doch het is de begeerte van mijn ziel gezegend te worden met de hemelse wijsheid, en dat al haar gezegende en dierbare vruchten in mijn hart, mond en leven worden voortgebracht. Bedenk dit, ze is van boven, ze is een vrije gave: ze vloeit voort uit de vrije en soevereine genade. Nimmer werd ze op aarde bereid, nimmer werd ze voorbereid en in de smidse door de armen der menselijke kracht en bekwaamheid gesmeed. 'Niet door kracht, nóch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen.' Ze vloeit voort uit Jezus' volheid, en wordt vrijelijk geschonken aan de armen, nooddrufftigen, nederigen en aan de verslagenen, die wachten aan de dorpel der genade, de Heere smekende op hen neer te zien en hen te zegenen.

Gezegend zijn wij, wanneer wij enige mate van deze hemelse wijsheid in ons hart kunnen opmerken: want wanneer ze van de hemel neerdaalt, zal ze in de hemel brengen. Wanneer ze onze ziel bezocht heeft, dan is ze de voorsmaak en het onderpand geweest der onsterfelijke gelukzaligheid. De hemelse rust, de Goddelijke gevoelens, welke ze teweegbrengt, zijn het zekere onderpand van die 'rust, die er overblijft voor het volk van God,' alwaar

'Niet één golf van ellende,
Over hun vreedzame boezem spoelt.'
AMEN.